

طرح موضعی فرحزاد چطور محقق می‌شود؟

«طرح موضعی فرحزاد» به‌عنوان یکی از تکالیف اصلی سند طرح جامع مصوب شهر تهران با تمرکز بر حوزه سکونت با مساحت تقریبی ۶۹۰۱ هکتار در دستور کار قرار گرفت؛ بر این اساس، تهیه این طرح از سال ۱۳۹۴ آغاز شد که در سال ۱۴۰۰ به نتیجه رسید. در واقع سال ۱۳۹۴، برنامه‌ریزی و تهیه طرح موضعی فرحزاد در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفت و سپس با بهره‌گیری از دانش و توان مهندسان مشاور شهرساز و تشکیل کارگروه تخصصی راهبری در سطح منطقه، دفاتر خدمات محلی و حوزه معاونت شهرسازی و معماری، طرح مذکور تهیه شد و نهایتاً در سال ۱۳۹۶ طرح موضعی محدوده واجد ارزش فرحزاد در کمیسیون ماده ۵ شهر تهران به تصویب رسید.

الگوی توده‌گذاری محله

موضوع «ساماندهی محور شهری فرحزاد» پس از تصویب طرح در کمیسیون ماده ۵، در جلسه شهردار ۱۳۹۷ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مورد بررسی قرار گرفت و با تعریف اصول ثابت و محدودیت‌های جدید براساس حساسیت‌های محیط‌زیستی، حقوقی و اجتماعی برای محدوده واجد ارزش، تصویب شد. براساس مصوبه شورای عالی شهرسازی، الگوی توده‌گذاری این محله، صرفاً باید مطابق الگوی ارگانیک بافت و در نظم یکپارچه با کل بافت تهیه شود که به این منظور، مقرر شد سازمان نوسازی شهر تهران با توجه به این الزام، ضوابط، کندها و دستورالعمل‌های طراحی محله را مورد بازنگری قرار دهد. نهایتاً این طرح نیز پس از بررسی گزارش‌های مربوطه در چندین جلسه کارگروه فنی و انجام اصلاحات لازم، در جلسه کمیسیون ماده ۵ مطرح شد و در شهریور ۱۴۰۰ به تصویب رسید.

احیا و باز‌زنده‌سازی بافت قدیم روستا

طراحی شهری محله فرحزاد با تمرکز بر حوزه سکونت و با هدف صیانت از بافت ارزشمند این محله تهیه و تدوین شده است؛ این طرح بر ممانعت از بازگشت تغییر در مورفولوژی بافت محله فرحزاد تأکید دارد؛ به‌گونه‌ای که توده‌گذاری محله مطابق الگوی ارگانیک انجام پذیرد و احیا و باز‌زنده‌سازی بافت قدیم روستایی با رویکرد اقتصاد مبتنی بر گردشگری پایدار همراه با تداوم تاریخی و شناسایی بناهای ارزش تاریخی محقق شود. همچنین در این طرح، ضوابط شکل‌گیری معماری و توده‌گذاری ساختمان‌ها متناسب با ویژگی‌های بافت موردنظر در کنار تکمیل خطوط و احداث ایستگاه‌های مترو مورد توجه قرار گرفته است. با تصویب طرح موضعی طراحی شهری محله فرحزاد، پس از سال‌ها ضوابط ساخت‌وساز و معماری این محله تعیین تکلیف شده است.

معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران

هدیه خوب شهرداری به مردم تهران

این دفعه دومی است که از این پروژه بازدید می‌کنم. دفعه قبل چندماه پیش به همراه تعدادی از نمایندگان شهرداری تهران در مجلس شورای اسلامی از این پروژه که در حال اجرا بود بازدید داشتیم و خوشبختانه تلاش بسیار خوبی انجام شد. امروز هم شاهد بهره‌برداری از فاز اول پروژه هستیم که یک هدیه بسیار خوب از سوی مدیریت شهری به شهروندان تهرانی است. احیای رود دره فرحزاد یک پروژه چند بعدی است که هم بعد فرهنگی دارد و هم دارای بعد اجتماعی است. هم جنبه محیط‌زیستی و هم جنبه عمرانی دارد و هم در آن بحث مقابله با آسایش‌های اجتماعی را شاهد هستیم. تمام این موارد در پروژه دیده شده که نشان می‌دهد کار شهرداری فقط آسفالته کردن، ساختن بل و خیابان و کوچه نیست. این پروژه نشان داد شهرداری برای روح و روان مردم ارزش و اهمیت قائل است. امیدواریم این رویکرد تقویت شود و تداوم داشته باشد. حضور مردم و به‌ویژه خانواده‌ها به تثبیت شرایط فرهنگی ایجاد شده در رود دره کمک می‌کند. تصور می‌کنم مردم پس از مراجعه به اینجا و تماشای محیط از نزدیک، از کارهای انجام‌شده رضایت خواهند داشت.

نماینده شهرداری تهران در مجلس شورای اسلامی

احیای مسیر کوهنوردی

بافتتاح فاز اول احیای رود دره فرحزاد، این مکان حالا محل برگزاری ایستگاه‌های ورزش صبحگاهی است. با افتتاح فازهای بعدی پروژه شاهد یک مسیر طبیعی و بکر، کوهنوردی و طبیعت‌گردی در داخل شهر تهران خواهیم بود. می‌توانیم گروه‌ها و تورهای کوهنوردی مردمی را از کف محله‌ها برای حضور در این مسیر سازماندهی کنیم در مجموع شرایط فرهنگی و ورزشی خوبی در رود دره فرحزاد ایجاد شده است. به‌دنبال این هستیم که در ادامه ایستگاه‌های ورزشی را در اینجا داشته باشیم. بعد از اجرای فازهای ۲ و ۳، با تشکیل کانون‌های کوهنوردی، مسیر کوهنوردی آماده راه‌دو (دو راهی) را احیا خواهیم کرد. در واقع مسیرهای جدید کوهنوردی و طبیعت‌گردی در شهر تهران ایجاد شده است که در ادامه و در فازهای بعدی تکمیل خواهد شد.

مدیرعامل سازمان ورزش شهرداری تهران

پاکسازی دره فرحزاد اقدامی جهادی بود

ترکس معدنی پور، رئیس کمیسیون اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران: از اقدامات صورت گرفته در دره فرحزاد، تشکر می‌کنم. پاکسازی دره فرحزاد اقدامی جهادی بود. دره فرحزاد با مشکلات و آسیب‌های اجتماعی فراوان، اهتمام جمعی و جدی نیاز داشت. در نهایت یک اقدام خوب با مشارکت و هم‌افزایی دستگاه‌ها و مناطق رخ داد.

پایان امپراتوری معتادان در فرحزاد

به همت مدیریت شهری ششم امنیت و آرامش به مخوف‌ترین رود دره پایتخت بازگشت

منطقه قرمز را وضعیت سفید گرفت

محمدامین توکلی‌زاده، معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران: دره فرحزاد یکی از مناطق قرمز و بحرانی شهر تهران در سال‌های گذشته بود و اهالی هم از حضور معتادان و تردد آنها در رنج بودند. برای سفید کردن وضعیت این منطقه قرمز، برنامه‌ریزی‌ها در قالب قرارگاه اجتماعی انجام و معتادان متجاهر و کارتن‌خواب‌ها جمع‌آوری شدند. برخی مشمول ماده ۱۶ (پذیرش در کمپ و باور شهرها) و تعدادی هم در گر مخانه‌ها پذیرش شدند. اکنون مخوف‌ترین رود دره تهران به یک مکان امن و آرام برای خانواده‌ها تبدیل شده و با تکمیل سایر فازهای آن قطعاً شاهد یک ظرفیت گردشگری طبیعی در تهران خواهیم بود.

پاکسازی غارهای ۵۰ متری

حفر تونل‌های ۵۰ متری که جدارهای رود دره و میله کردن آنها نشان می‌داد که آسپیدیدگان اجتماعی قصد داشتند جمع‌آوری شوند. برخی مشمول ماده ۱۶ (پذیرش در کمپ و باور شهرها) و تعدادی هم در گر مخانه‌ها پذیرش شدند. اکنون مخوف‌ترین رود دره تهران به یک مکان امن و آرام برای خانواده‌ها تبدیل شده و با تکمیل سایر فازهای آن قطعاً شاهد یک ظرفیت گردشگری طبیعی در تهران خواهیم بود.

۲۰۰۰

معتاد متجاهر و کارتن‌خواب در این سال‌ها از رود دره فرحزاد جمع‌آوری شدند.

تبدیل کلونی آسپید به تفرجگاه

سید محمد نقیب، مدیرعامل سازمان خدمات و مشارکت‌های اجتماعی شهرداری تهران: سازماندهی آسپید‌های اجتماعی رود دره فرحزاد جزو کارهای بزرگ در این دوره است. می‌توان به عنوان افتخار دوره ششم از آن یاد کرد؛ چرا که در یک اقدام جهادی نقطه آسپید به یک تفرجگاه تبدیل شد و این موضوع رضایتمندی شهروندان را به همراه داشت. در واقع جمع‌آوری و ساماندهی آسپید‌ها در فرحزاد در جریان چندین طرح شبانه‌روزی انجام شد و امروز به‌صراحت می‌توان گفت که دیگر خبری از کلونی آسپید در رود دره فرحزاد نیست.

انتقال معتادان به مراکز غربالگری

در مرحله اول اجرای طرح ضربتی (دی ۱۴۰۰) حدود ۴۰۰ معتاد متجاهر و کارتن‌خواب از رود دره فرحزاد جمع‌آوری شدند. زن و مرد، پیر و جوان در میانشان دیده می‌شد و همه اشتراک همگی گرفتاری در دام اعتیاد بود. برای همین آنها ابتدا بر اساس سن و سلامت و جنسیت، تفکیک و متناسب با شرایطی که داشتند به مراکز غربالگری منتقل شدند. از همان ابتدای اجرای طرح، مدیریت شهری موضوعات ترک اعتیاد معتادان و بازگشت آنها به اجتماع را در دستور کار قرار داد تا از این طریق مانع از برگشت آسپیدیدگان اجتماعی به رود دره فرحزاد شود.

۵۰

متر طول تونل‌هایی بود که آسپیدیدگان اجتماعی در جداره رود دره فرحزاد حفر کرده بودند.

حق بهره‌مندی مردم برای تفریح و ورزش

محمدحسین صادقی، مدیرکل پیشگیری از وقوع جرم و آسیب‌های اجتماعی دادستانی: اقدامات شهرداری برای جمع‌آوری آسپیدیدگان اجتماعی در رود دره فرحزاد و بهسازی منطقه، می‌تواند دسترسی‌هایی را برای شهروندان فراهم کند. بهره‌مندی شهروندان از فرحزاد برای ورزش، تفریح و در کنار خانواده بودن حق آنهاست.

زینب زینال‌زاده

روزنامه‌نگار
به کانون آسیب اجتماعی در پایتخت در آمد. مسائل و مشکلات آن تنها به موضوع آسیب‌های اجتماعی ختم نشد و راه‌سازی زباله‌ها و فاضلاب به داخل رودخانه، معضلات زیست‌محیطی را رقم زد و رود دره فرحزاد به مخوف‌ترین رود دره تهران معروف شد. به‌نحوی که نامش لرزه بر اندام پایتخت‌نشینان می‌انداخت و ساکنان همجوار از این همسایگی نامیوم ناراضی بودند. تا اینکه مدیریت شهری دوره ششم این موضوع را برنتابید و راه‌سازی فرحزاد و پایان دادن به فرمانروایی معتادان متجاهر را در اولویت کارهایش قرار داد.

پیچیده‌شدن نسخه آسپیدیدگان

اواسط دی ۱۴۰۰ بود که با دستور مقامات قضایی و حضور مأموران نیروی انتظامی و عوامل شهرداری تهران، طرح جمع‌آوری معتادان و کارتن‌خواب‌ها در رود دره فرحزاد عملیاتی شد. گرچه چنین طرحی در سال‌های گذشته هم اجرایی شده بود اما به دلیل مقطعی بودن، آسپیدیدگان بازم به رود دره فرحزاد بازگشته بودند و حتی گاهی با تیراندازی و قهقهه‌کش‌ها اجازه نزدیک شدن به کسی را هم نمی‌دادند. ولی در این دوره، مدیریت شهری به‌گونه‌ای عمل کرد

تا نسخه آسپیدیدگان برای همیشه پیچیده نشود و دیگر نتوانند به رود دره فرحزاد بازگردند.

پاکسازی چهره رود دره فرحزاد

رود دره فرحزاد که در روزگاری بهترین و خوش‌آب‌وهوایترین نقطه تهران محسوب می‌شد، به واسطه حضور معتادان متجاهر و کارتن‌خواب‌ها، چنان چهره زشتی گرفته بود که حتی ساکنان مجاور هم رغبتی برای عبور از چندمتری آن نداشتند. بوی تعفن زباله‌هایی که جمع می‌کردند و استحمام‌نکردن نشان بسیار آزار دهنده بود و پایان دادن به این وضعیت مطالبه نه‌تنها ساکنان محدوده رود دره فرحزاد بلکه پایتخت‌نشینان بود؛ چرا که رود دره فرحزاد به یک وصله ناجور برای کلانشهر تهران تبدیل شده بود و پاکسازی آن برای همه مردم شهر ضرورت داشت.

همراهی معتمدان محلی

پایان دادن به تصرف چنددهه‌ای معتادان متجاهر و کارتن‌خواب‌ها در رود دره فرحزاد کار آسانی نبود. گرچه نیروی انتظامی و مقامات قضایی در کنار عوامل شهرداری تهران قرار گرفتند اما برای به‌دست آوردن نتیجه مطلوب و رهایی همیشگی

۳۰۰

پاکبان وظیفه جمع‌آوری زباله‌های رود دره فرحزاد را به‌عهده داشتند.

پاکسازی کامل دره

آسپیدیدگان اجتماعی، در دهه‌های مختلف قلمرو خود در رود دره فرحزاد را چنان گسترده کرده بودند که اجرای طرح‌ها به‌طول انجامید. اواخر فروردین و اوایل اردیبهشت ۱۴۰۱ بود که مرحله دوم طرح ضربتی جمع‌آوری و ساماندهی معتادان متجاهر و کارتن‌خواب‌ها به مرحله پایانی رسید و بنا بر اعلام پلیس مبارزه با موادمخدر، حدود ۱۵۰۰ معتاد متجاهر و ۳۰ فروشنده موادمخدر و ۶۰ کیلوگرم انواع موادمخدر از رود دره فرحزاد جمع‌آوری شد و سرانجام پاکسازی کامل صورت گرفت.

معتادها جمع شدند، نگهبانی از دره ادامه داشته باشد

دو سویی دره فرحزاد، ساکنانی قدیمی دارد که در فرحزاد، اول روستاییان بودند و بعد معتادان آمدند و به عاملی برای مزاحمت تبدیل شدند. این میان درختان باغ‌ها در آتش سوختند، معتادان برای تأمین هزینه موادشان وارد محله‌ها شده و گاه دست به دزدی یا جمع‌آوری زباله می‌زدند و... تمامی این موارد را ساکنان به چشم دیدند و حرف‌های زیادی برای گفتن از آن دوران و شرایط فعلی دارند.

گدایی معتادان مقابل محل گذر

مریم حدیدی
ساکن خیابان زارع - منطقه ۵
مدت سکونت ۳۱ سال

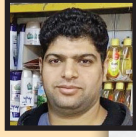
در گذشته تعداد معتادان زیاد بود، مقابل نانوایی می‌نشستند و از مردم گدایی می‌کردند یا درون سطل آشغال‌ها را می‌گشتند؛ حتی در بوستان‌های شهرک نفت هم تردد داشتند، اما حالا نه تنها معتادی در محله نمی‌بینیم، بلکه می‌توانیم با خیالی آسوده فرزندان خود را به بوستان‌های محله بفرستیم؛ چون دره پاکسازی شده است.

کوچ ساکنان

هادی صیادیان
ساکن نیش
شهیدابراهیم فرحزادی
مدت سکونت
از ۳۰ سال قبل

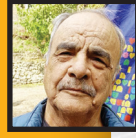
در این سال‌ها زندگی نداشتیم. کف دره پسر از معتاد بود و موادفروشان هم مسلح بودند؛ حتی نمی‌توانستیم لحظه‌ای در خانه‌های خود را با نگاه داریم؛ چون معتادان با ورود به محله حتی به دمیایی‌ها هم رحم نمی‌کردند؛ به همین دلیل خیلی‌ها از محله رفتند، اما با اجرای طرح، تعدادشان بسیار کمتر شد و امیدواریم این روند ادامه داشته باشد.

خودروها در امان نبودند

سیدحسین دلباز
ساکن خیابان محین - منطقه ۵
مدت سکونت ۲۰ سال

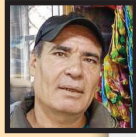
تا همین چندوقت پیش معتادها در تمام محله پخش بودند و جلوی چشم مردم مواد مصرف می‌کردند. در کوچه‌های اطراف هم دیده می‌شدند و گاهی از خودروهای پارک‌شده سرتی می‌کردند یا به آنها خسارت می‌زدند، ولی وقتی که پاکسازی دره شروع شد تعدادشان کم شد. باید مراقبت از دره را ادامه داد. اگر این کار تداوم نداشته باشد، معتادها دوباره برمی‌گردند.

برخورد جدی با فروشندگان

شعبان منصوری
ساکن محله فرحزاد کوچه عمومی
مدت سکونت ۳۵ سال

تعداد معتادها و فروشندگان تا قبل از طرح پاکسازی خیلی زیاد بود، اما مشکل اصلی فروشندگان هستند که هنوز گاهی نامحسوس در محله تردد می‌کنند. باید با این افراد برخورد جدی‌تری صورت بگیرد تا جرأت ورود به فرحزاد را پیدا نکنند؛ چون با کمترین غفلتی باز این محدوده زیبا، جولانگاه معتادان می‌شود.

تفرجگاه جدید برای بانوان

طاهره سبفی
ساکن خیابان
دوازدهم - مدت
سکونت ۱۲ سال

قبلاً تعداد معتادها زیاد بود و اطراف سرویس‌های بهداشتی بعضی پارک‌های محله دیده می‌شدند که باعث نگرانی اهالی شده بود. برای خانم‌هایی که صبح‌ها برای قدم زدن به بوستان‌های محله می‌رفتند حضور معتادها یک تهدید محسوب می‌شد. حالا بعد از پاکسازی دره دیگر در این نقاط نیستند و این تفرجگاه جدید ایجاد شده است.

